

אלא¹ למאן דאמר דרבנן אמאי פטרי רבנן - However, according to the one who maintains it is Rabbinic, why do the Rabbis exempt him

Overview

The גמרא established the ברייתא, which stated (according to the חכמים) that one who was טבח ע"י on שבת is exempt from ד' וה' payments, in a case where he was גנב וטבח. The reason he is פטור is because it is a שחיטה שאינה ראויה (it cannot be eaten).² The גמרא asked according to the one who maintains that מעשה שבת is אסור only, so it is a שחיטה ראויה מה"ת, why is he exempt from paying ד' וה'. Our תוספות questions this assumption that it is considered a שחיטה ראויה if it is אסור only.

הוה מצי למימר דלא דרשי או ותחת³ לרבות את השליח -

The גמרא could have answered that the חכמים do not expound the words of 'או' or 'תחת' to include a שליח, therefore he is פטור from ד' וה' since אין שליח לדבר עבירה - אלא דלא ניחא ליה למימר דפליגי⁴ בשליח -

Rather the reason the גמרא did not answer in this manner, is because the גמרא was not comfortable⁵ to assume that ר"מ and the חכמים are arguing whether one is liable for ד' וה' if it was done by a שליח -

תוספות asks:

ואם תאמר והא משמע לקמן⁶ דאפילו בדרבנן פטרינן שחיטה שאין ראויה -

And if you will say, but it seems from the גמרא later that even by something which is prohibited only מדרבנן, we exempt him from paying ד' וה' on account that it is a שחיטה שאינה ראויה (even מדרבנן), so why does the גמרא ask on the מ"ד that מעשה שבת is אסור only מדרבנן, since nevertheless this is also considered a שחיטה שאינה ראויה.

תוספות will now prove that even if it is אסור מדרבנן, it is still considered a שחיטה שאינה ראויה:

דהא בעי למימר אליבא דמתניתין דקסבר רבי יוחנן דחולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא -

¹ The גמרא references the עא,ב on תוספות.

² We derive from various פסוקים that by ד' וה' there is a עבירה. See later in this תוספות.

³ See previously on עא,ב that others derived from the words 'או' or 'תחת' to include a שליח. Perhaps the חכמים do not agree with these דרשות and maintain that (even) by ד' וה' the rule remains עבירה לדבר עבירה and therefore he is פטור.

⁴ ר"מ maintains דב"ע by יש שליח לדב"ע therefore he is חייב by אחר ע"י אחר, and the חכמים maintain that there is no שליח (ד' וה') so therefore he is פטור.

⁵ It was לא ניחא to say that this is their argument (as mentioned in footnote # 4), because it seems that these דרשות to include a שליח by ד' וה' are universally accepted. Additionally, if this is their מחלוקת, why mention שבת at all, let them argue what is the rule when one is אחר ע"י אחר.

⁶ עא,ב.

For the גמרא wanted to say that ר"י maintains⁷ that our משנה (which [also] states that according to ר"ש one who is שוחט חולין בעזרה is exempt from ד' וה' maintains that חולין שנשחטו בעזרה is not a תורה prohibition -

וקתני רבי שמעון⁸ פוטר בשני אלו -

But nevertheless, the משנה states that ר"ש exempts him from paying ד' וה' in these two cases (one of which is שנשחטו בעזרה)!

answers: תוספות

ויש לומר דעל כרחך לא בעי למימר דלאו דאורייתא אלא לתנא קמא⁹ -

And one can say that perforce the גמרא did not mean to infer that (even) ר"ש maintains that חולין שנשחטו בעזרה is not דאורייתא, but rather it meant to infer from חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא maintains ר"ש of ת"ק that only ר"י -

דבפרק כיסוי הדם (חולין דף פה, ב ושם) דייקין בהדיא -

For in פרק כיסוי הדם we explicitly derive -

דסבר רבי שמעון חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא¹⁰ -

That ר"ש maintains בעזרה חולין שנשחטו בעזרה is אסור מדאורייתא. The inference was -

מדתנן בפרק בתרא דתמורה (דף לג, ב) רבי שמעון אומר חולין שנשחטו בעזרה ישרפו וכן חיה¹¹ -

חולין ר"ש maintains תמורה פרק of משנה taught in the last that חיה which was need to be burnt, and the same rule applies if it was a חיה שנשחטו בעזרה - נשחט בעזרה

comments: תוספות

⁷ our ר"י maintains there that שוחט מתחלה ועד סוף. Based on this, the גמרא wishes to infer that according to ר"ש one who is שוחט חולין שנשחטו בעזרה maintains משנה; only an איסור מדרבנן is חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא.

⁸ טריפה a שוחט (where he was שוחט) משנה of the last two case of the משנה (שחט חולין בעזרה), since we cannot eat them, it is considered a שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה ר"ש maintains ר"ש. However, by חולין שנשחטו בעזרה it may be only an איסור מדרבנן (see footnote #7) and nevertheless it is deemed a שחיטה, so similarly by מעשה שבת even though it is אסור only מדרבנן, it should be deemed a שחיטה, and therefore the רבנן (who agree with ר"ש) maintain that he is פטור from ד' וה'; what is the גמרא's question?! The חולין שנשחטו בעזרה by ד' וה' for חייב is משנה (עא, א) maintains in our ר"ש of ת"ק.

⁹ Therefore, we cannot say that the inference of the גמרא later was discussing ר"ש, but rather it was only discussing the ר"ש of ת"ק.

¹⁰ A חיה is a wild undomesticated animal (like a deer) which can never be brought as a קרבן. The inference is as follows. The view of those who maintain חולין שנשחטו בעזרה is אסור מדרבנן is because of a גזירה, when people will see an animal (which unbeknownst to them was חולין) was נשחט in the עזרה and it is being eaten outside the parameters, they will assume that a קרבן may be eaten outside its parameters. Therefore, the חכמים גזרו that חולין שנשחטו בעזרה cannot be eaten. The question is why is חיה שנשחטו בעזרה forbidden, seemingly no one will think that it is a קרבן? The only explanation is that if we would permit חיה שנשחטה בעזרה to be eaten, one may eat a חיה שנשחטה בעזרה. But this cannot be true, for since חיה is merely אסור because of a גזירה, how can we forbid חיה, since this will be a אסור מן התורה (whether a חיה or a בהמה). Therefore, we must conclude that all חולין שנשחטו בעזרה (whether a חיה or a בהמה) are אסור מן התורה.

וכי דייק התם ממתניתין דתמורה –

And when the גמרא inferred there from the משנה in מסכת תמורה that ר"ש maintains - חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא

הוא הדין דהוה מצי למידק ממתניתין דקתני רבי שמעון פוטר בשני אלו:

ר"ש could have just as well inferred it from our משנה which states that ש"ו exempts from paying 'ד' ו' in these last two cases; one of them being בעזרה שוחט חולין בעזרה, for if it is not דאורייתא, why should he be exempt since it is מדאורייתא שחיטה ראויה, therefore we must conclude that ר"ש maintains שוחט בעזרה is חולין שנשחטו בעזרה!

Summary

All agree that by 'ד' וה' there is a *עבירה*. The rule *שחיטה שאינה ראויה לא* *אסור מדאורייתא*, is only if it is *שמה שחיטה*.

Thinking it over

Which is the better inference that ר"ש maintains דאורייתא is חולין שנשחטו בעזרה; from our משנה or from the משנה in תמורה?